

Isten dicsőségére történjen minden

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 6:4-5; Márk 12:28-31;
Apostolok cselekedetei 15:20; 1Korinthus 8; 9:1-6; 10:5-22

„Tehát akár esztek, akár isztok, akármit cselekedtek, mindent Isten dicsőségére tegyetek” (1Kor 10:31, ÚRK).

1Korinthus 8-10. fejezete a szexualitással kapcsolatos témakör tárgyalását (5-6. fejezet) befejezi, ugyanakkor bevezeti Pál válaszait azokra a konkrét kérdésekre, amelyeket levélben tettek fel neki a korinthusiak (1Kor 7:1). Levele további részét ezek a válaszok határozzák meg.

1Korinthus 7. fejezetének átvetető jellege is arra utal, hogy az erkölcselenség (5-7. fejezet), valamint a bálványimádás (8-10. fejezet) témái kapcsolatosak egymással. Az Újszövetség gyakran együtt is említi ezeket (lásd ApCsel 15:20, 29; 21:25; 1Kor 6:9; Ef 5:5; Kol 3:5; Jel 21:8; 22:15).

1Korinthus 5-7. fejezeteiben Pál általánosságban véve az erkölcselenség problémájával foglalkozik, a 8-10. fejezetekben pedig a fő hangsúly a bálványimádásra kerül. Kijelenti, hogy a keresztényeknek mindkettőt feltétlenül elkerülni kell (1Kor 6:18; 10:14).

Az elmúlt héten láttuk, hogy az ember elkerülheti a paráznaságot, amennyiben a Szentlélek temploma (1Kor 6:19-20). Ezen a héten pedig azt fogjuk látni, hogy a bálványimádást úgy kerülhetjük el, ha „mindent Isten dicsőségére” teszünk (1Kor 10:31, ÚRK).

ISMERET SZEMBEN A SZERETETTEL

Olvassuk el 1Kor 8:1-13 verseit! Miért állítja Pál egymással szembe az ismeretet és a szeretetet? Milyen összefüggésben hangzanak el a szavai? Mire utal az apostol?

Pál a bálványáldozati hús témáját felhasználva egy mélyebb kérdéssel foglalkozik: a szeretet hiányával (1Korinthus 8. fejezet). A bálványáldozat hús ügye miatt két csoportra szakadt a korinthusi gyülekezet. Némelyek úgy vélték, hogy mivel tudják, nincsenek más istenek, jogukban áll bármit megenni (1Kor 8:4). Rájuk utal úgy, hogy „erősek” (1Kor 4:10). A viselkedésüket ellenzőkre mondja, hogy „erőtelenek” (1Kor 8:9-12). Azért címkézi őket így, mert nem győzték le néhány korábbi, babonás hiedelmüket, amelyeket előző, pogány életükben gyakoroltak. Amikor látták az „erőseket” a bálványoknak áldozott ételekből enni, arra következtethettek, hogy a kereszténységgel összeegyeztethető a bálványimádás. Pál nem akarta, hogy a gyengék megbotránkozzanak az „erősek” miatt. A Biblia negatívan szól a bálványoknak áldozatként vitt ételek fogyasztásáról (ApCsel 15:20, 29; 21:25; vö. Jel 2:14, 20), Pál azonban nem tesz ilyen radikális kijelentéseket. Ennek az az oka, hogy elsősorban az egység hiánya aggasztja, amihez az vezethet, ha ismereteik birtokában egyesek helytelenül járnak el. Az apostol nem bírálja az ismeretet, nem mondja rossznak, hanem a gyülekezetben arroganciához és megoszláshoz vezető ismeret ellen emel szót. A szeretet nélküli ismeret nem igazi tudás (1Kor 8:2). Helyes ismeret akkor ébred az emberben, ha szereti Istent és Isten ismeri őt (1Kor 8:3). 5Móz 6:4 versét idézve Pál rámutat: a hívőknek tisztában kell lenniük azzal, hogy csak egy Isten létezik (1Kor 8:4-6). Érdekes módon ugyanazt a gondolatmenetet folytatja, mint 5Móz 6:4-5 szakasza, ahol az egy Istenről szóló kijelentés után következik a felszólítás, hogy „Szeressed azért az Urat, a te Istenedet”. A szeretet nélküli ismeret Pál és Mózes szerint is értéktelen. Az ismereteikben bízó „erősek” hite szerint ártalmatlan dolog a bálványáldozati ételek fogyasztása. Amint a szerdai és a csütörtöki részben látni fogjuk, Pál bizonyos feltételekkel egyetértett velük. Ám ha ez megbotránkoztatja a „gyengéket” (1Kor 8:9), akkor kerülni kell. A keresztényektől elvárható az önmegtagadás gyakorlása, a Krisztus és a többi ember iránti szeretet jegyében.

Pál azzal érvel, hogy szeretet nélkül a tudás bajt okozhat (1Korinthus 8. fejezet). Milyen helyzetekben lehet rossz az ismeret, ha hiányzik melőle a szeretet?

ÖNZETLEN SZERETET

Olvassuk el 1Kor 9:1-6 verseit! Milyen példát ad ez a rész a szeretet nevében gyakorolt önmegtagadásra?

Első pillantásra úgy tűnhet, hogy amikor 1Korinthus 9. fejezetében Pál az apostoli tisztét védelmezi, annak semmi köze a szeretettel és ismerettel kapcsolatos korábbi diskurzushoz. Arról azonban nem feledkezhetünk el, hogy a Bibliát eredetileg nem fejezetenként írták. Pál tanítása 1Korinthus 9. fejezetében nem válik külön az előző szakasztól. Itt a Krisztus és a hittestvérek iránti önzetlen szeretet gyakorlati példáját látjuk. A szeretet jegyében Pál lemond bizonyos jogairól.

„együnk és igyunk” (1Kor 9:4). Az étel és az ital itt általánosságban az anyagi segítséget jelenti. Apostolként Pálnak jogában állt pénzügyi támogatást kapni azoktól, akiknek szolgált. Kora más vallási vezetői is azt tették, ő azonban nem tartott rá igényt, sátorkészítésből élt meg (ApCsel 18:3).

„keresztýen feleségünket magunkkal vigyük” (1Kor 9:5, ÚRK). Az apostolok, ha házasságban voltak, misszióútjukra a gyülekezet költségén magukkal vihatták a feleségüket. Misszionárius házaspár volt például Priscilla és Akvila (Róm 16:3) vagy Andronikus és Junia (Róm 16:7). Pál azonban nem volt házasságban (1Kor 7:8), de megnősülhetett volna, és akkor őt is elkísérhette volna a felesége a mindkettőjüknek járó támogatásból.

„hogy ne dolgozzunk” (1Kor 9:6). Pál és Barnabás jogosult volt fizetésre a missziómunkája után (1Kor 9:4-6). Mesterségére nézve Pál sátorkészítő volt (ApCsel 18:3), az viszont nem ismert, hogy Barnabás mivel foglalkozott. Annyit tudhatunk, hogy kész volt eltartani magát, roppant nagylelkű ember lévén (ApCsel 4:36-37).

1Kor 9:7-11 szakaszában Pál jobban kifejti a 6. vers gondolatát, hogy rámutasson, jogukban állt volna anyagi juttatást kapni a gyülekezettől (1Kor 9:11-12). *„Így rendelte az Úr is, hogy akik az evangéliumot hirdetik, az evangéliumból éljenek”* (1Kor 9:14, ÚRK; vö. 1Tim 5:18). *„De mi nem élünk ezzel a jogunkkal”* (1Kor 9:12, ÚRK) – jelentette ki. Például említi magát az önmegtagadásra (1Kor 9:1-18), és úgy érvel, hogy Korinthusban az evangélium hirdetéséért tette ezt (1Kor 9:19-23).

Van valami, amihez talán jogod lenne, mégis jobb elengedni, hogy eredményesebb legyen a bizonyoságtétele az Úrról?

TANULNI A MÚLTBÓL

Miután Pál a saját élete példájával utalt az önmegtagadás fontosságára, rátért a bálványimádás kérdésére. Bizonyos értelemben 1Korinthus 10. fejezete 1Kor 9:27 gondolatát bontja ki, ahol az apostol megjegyzi: azért gyakorol önfegyelmet, hogy ne váljon méltatlanná. Szeretné, hogy a korinthusiak kövessék a példáját, de Jézus a legfőbb példakép (1Kor 11:1).

Olvassuk el 1Kor 10:7-11 verseit! Milyen bűnöket követett el Izrael a pusztában? Miért számítanak még súlyosabbnak a bűneik, tekintettel a kiváltságaikra?

1Kor 10:1-5 szakaszában Pál Isten népének pusztai történelmét említi. A felhőre és a tengerre tett utalások felidéznek Isten vezetését, jelenlétét és védelmét. Az étel és az ital Isten gondoskodásának jele. A felhő és a tenger példájával Izrael tapasztalatát Pál a keresztség szertartásához hasonlítja, és az ételről, italtól szólva az úrvacsorára céloz.

Vagyis 1Korinthus 10. fejezete azt tanítja, hogy a keresztények tapasztalata hasonló Izrael népéhez. Pál azért idézi fel Izrael történelmét, mert nem akarja, hogy a történelem megismétlje önmagát. Izrael annyi kiváltságban részesült, a nép közül sokan mégis gonosz dolgokra vágytak (1Kor 10:6), mint pl. a bálványimádás (1Kor 10:7) és a parázsnaság (1Kor 10:8). Nem csoda tehát, hogy *„többségükben nem lelte kedvét Isten”* (1Kor 10:5, RÚF).

Könnyű ujjal mutogatni az ókori Izrael népére, és elmondani, hogy milyen hatalmas bűnöket követtek el. Azonban Pál úgy érvel, hogy a keresztények is hajlamosak ugyanolyan bűnökbe esni, pedig óriási kiváltságban részesültek: ismerhetik Krisztus történetét. Erre mutat világos figyelmeztetése is: *„Azért aki azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék”* (1Kor 10:12, ÚRK). Az *„aki azt gondolja”* kifejezés sejteti: voltak a gyülekezetben, akik nem mérték fel, hogy őket is veszélyeztetik éppen azok a bűnök. Vajon ma bennünket is fenyegethet ennek a kockázata?

„Azért aki azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék.” Ugyan ki ne tapasztalta volna már, hogy mennyire valós veszély ez?

A Biblia kijelenti: Isten nem enged annál erősebb kísértést az életünkben, mint amit el tudunk viselni, „sőt a kísértéssel együtt a kimene-külést is megadja majd” (1Kor 10:13, ÚRK). Miért tűnik mégis úgy, hogy túl könnyű bűnbe esni?

ÓVÁS A BÁLVÁNYIMÁDÁSTÓL

Olvassuk el 1Kor 10:5-22 szakaszát! Miért kell óvakodnunk a bálványimádástól?

1Kor 10:14-22 szakaszában Pál folytatja a bálványáldozati étel témáját. Ma sokak számára furcsának tűnhet ez a gyakorlat, de a bibliai időkben általános volt. Amikor a pogány templomokban állatokat áldoztak fel, azok egy részét a szertartást végző papoknak adták, akik a húst eladták. Ebből valamennyi végül a piacokra került. Az ilyen húsokat nem kezelték külön a többitől, amit szintén árultak, így előfordulhatott, hogy keresztények tudtukon kívül bálványáldozati húst vásároltak. Pál tanácsa szerint a keresztények nyugodtan megvehetik az ilyen húsokat.

A bálványtemplomokban feláldozott állatok húsát a keresztények ugyan otthon elfogyaszthatták (1Kor 8:1-13), a pogány templomokba járás és az ünnepeiken való részvétel azonban egyértelműen tilos volt a számukra. A feltétel világos: a keresztények fogyaszthatnak otthon piacról vásárolt húst, mivel a bálványistenek nem valóságosak (1Kor 8:4), de nem vehetnek részt pogány szertartásokon, mert ez olyan, mintha démonokat imádnának (1Kor 10:20-21). A pogány rituálékban való részvétel egyenlő a démonokkal való közösséggel (1Kor 10:20), az úrvacsorán való részvétel pedig azt jelenti, hogy közösségünk van Krisztussal (1Kor 10:16).

Pál tehát kimondja: *„Nem ihatjátok az Úr poharát és az ördögök poharát; nem lehettek az Úr asztalának és az ördögök asztalának részesei”* (1Kor 10:21). Hasonlóképpen Jézus is kijelentette: *„Senki sem szolgálhat két úrnak”* (Mt 6:24).

Pál arra tanít, hogy Isten teljes szívből fakadó hűséget vár. Utal rá, hogy a bálványimádás haragra ingerli az Urat (1Kor 10:22). Hogy ez ne történjen meg, 1Kor 8:4-6 verseiben a bálványimádás elleni biztos szabályra mutat, 5Móz 6:4-5 verseire célozva: *„Halld meg, Izráel: az ÚR, a mi Istenünk az egyetlen Úr! Szeresd azért az URat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből”* (ÚRK). Isten mindenek felett való szeretetének gondolatához fűzte hozzá Jézus, hogy *„Szeresd felebarátodat, mint magadat”* (Mk 12:31; lásd még 3Móz 19:18).

Nemcsak egy kőszobor lehet bálvány, hanem az ember bármit bálványozhat. Van olyan bálvány, amit el kell távolítani az életedből?

GYŐZELEM A BÁLVÁNYIMÁDÁS FELETT

1Kor 8:1-3 verseiben Pál azzal érvel, hogy az Isten iránti szeretet megvéd a bálványimádástól. Ezt az érvet viszi tovább és fejtegeti 1Kor 10:23–11:1 szakaszában. 1Kor 8:3 versében az Isten iránti szeretetről beszél. Másutt pedig kijelenti: „*Senki se a maga javát keresse, hanem a másét*” (1Kor 10:24, ÚRK), és ez az emberek iránti szeretet.

Olvassuk el Mk 10:17-22 és 12:28-31 verseit! Mi a közös e két szakaszban? Hogyan vonatkozik ez arra a helyzetre, amiről 1Korinthus 10. fejezete számol be?

Pál pontosan azt teszi 1Korinthus 10. fejezetében, amit Jézus Mk 12:28-31 verseiben – vagyis összekapcsolja a törvény két nagy parancsolatát: szeresd Istent mindenek felett, és szeresd az embereket. A gazdag ifjú történetében (Mk 10:17-22) Jézus összekapcsolja ezt a kétféle szeretetet, utalva 5Móz 6:4 versére (lásd Mk 10:18), valamint a Tízparancsolat második táblájára (lásd Mk 10:19). A gazdag ifjúnak az volt a problémája, hogy a javait jobban szerette Istennél és a felebarátainál (Mk 10:22). A földi kincsek fontosabbak voltak számára a menyeeiknél. Többre értékelte a pénzét, mint a szegényeket (Mk 10:21). Bálványimádó volt.

Jézus tanítását követve Pál arra céloz, hogy 1Kor 10:27-28 elképzelt helyzetében azt az elvet kell alkalmazni, ami szerint mindennél jobban szeressük Istent, a felebarátainkat pedig úgy, mint magunkat. Ez azt jelenti, hogy nem mindig segítők vagy építők még törvényes dolgok sem, amennyiben valaki más lelkiismeretét zavarják (1Kor 10:23). Mesteri módon foglalja össze ezt az elvet: „*mindent Isten dicsőségére tegyetek*” (1Kor 10:31, ÚRK). Amikor az apostol azt mondja, hogy mindent Isten dicsőségére kell tenni, ezzel jelzi, hogy a bálványimádás a legkülönbözőbb formákban jelentkezhet, bármi válhat bálvánnyá, ami bitorolja a dicsőséget, ami egyedül Isten illeti meg (Ézs 42:8).

1Kor 10:31–11:1 verseiben találjuk a 8-10. fejezet konklúzióját. Pál világossá teszi, hogy nem a maga hasznát kereste, „*hanem a többiekét, hogy üdvözüljenek*” (1Kor 10:33, ÚRK). Ezzel Krisztus példáját követte.

Hogyan tanulhatjuk meg úgy szeretni a másikat, ahogy önmagunkat?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „Bálványimádás a Sínai-hegynél” c. fejezet, 273-288. o.

„Mennyi jót lehetne tenni, ha helyesen élnénk a kapcsolatainkban! Kötelessége mindazoknak, akik mennyei áldásokból részesültek, hogy fényt hintsenek mások útjára... Akkor az Istent őszintén szeretők nem fogják többé önmagukat bálványozni” (Ellen G. White cikke, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 1884. november 18.). „Pál buzdította a testvéreket, hogy kérdezzék meg önmagukat, milyen benyomást tesznek szavaik és cselekedeteik másokra. Kérte, ne tegyenek semmit, bármily ártatlan dolog legyen is, ami a bálványimádás látszatát megerősítené, vagy sérthetné a hitben gyengék lelkiismeretét. »Akár esztek tehát, akár isztok, bármi mást cselekesztek, mindent Isten dicsőségére tegyetek!«... Az apostolnak a korinthusi gyülekezethez intézett figyelmeztető szava alkalmazható valamennyi korszakra, de különösen napjainkra. A bálványimádás alatt nem csupán bálványok tisztelését értette az apostol, hanem az önimádatot, a kényelemszeretetet, az étvágy és a szenvedély kielégítését” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 209. o.). „Ha azt látod, hogy bizonyos dolgok megtételével, amelyek teljes mértékben jogodban állnak, valójában hátráltatod Isten művének előrehaladását, akkor tartózkodj azoktól! Ne tégy semmi olyat, amivel bezárnád mások gondolatait az igazság előtt!... Talán szabad minden, de nem minden használ” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 9. köt. 215. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Pál szerint előfordulhat, hogy egy érett keresztény viselkedése hátráltatja egy még éretlen hívő fejlődését. Gondoljunk olyan esetekre, amikor ilyesmi történhet! Miért az az elv jelenti az egyetlen helyes utat, hogy legfőképpen szeressük Istent, a többi embert pedig úgy, mint önmagunkat?
- 2) Milyen bálványokat imádkhatnak még keresztények is, ha nem vigyáznak? Milyen jó dolgok is válhatnak bálvánnyá? Honnan tudhatjuk meg, hogy bálványozunk valamit, ami nekünk sokat jelent?
- 3) Pál elmondja, hogy megsanyargatta a testét, nehogy méltatlanná váljon az evangélium hirdetésére (1Kor 9:27). A heti tanulmányunk fényében vajon mi teheti alkalmatlanná az embert az evangélium hirdetésére?
- 4) Pál a bálványimádás veszélyéről szólva mondja: „*kerüljétek a bálványimádást*” (1Kor 10:14). Miért annyira rossz a bálványimádás?

FÜLE LAJOS:
HA ELHINNÉTEK

Ha elhinnétek, mennyi védelem van
szülői szónkban, mennyi-mennyi kéket,
sebet, csalódást elkerülhetnétek!
De nem hiszitek, vagy nem jól.
Az ember
épp így van az égi ATYÁVAL szemben,
s csak lassan, lassan győzik meg az évek,
mikor már teste, lelke csupa seb:
bárcsak lett volna engedelmesebb,
s úgy adná át e drága tanulságot
övéinek, mint lelki kenyeret.